

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในเรื่อง ปัญหาการค้าชายแดนของจังหวัดตากเป็นการศึกษาที่เน้นรูปแบบของการค้าชายแดนจังหวัดตากโดยทั่วไป และการค้าชายแดนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าและการป้องกันและปราบปรามของกรมศุลกากร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนทางการค้าในจังหวัดตาก จำนวน 128 ราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน 115 ราย ใช้วิธีการศึกษาโดยการออกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ตัวอย่างแบบเจาะลึก (In-depth Interview) แต่ละกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาที่ได้นำเสนอออกเป็น 5 หัวข้อ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ข้อมูลทั่วไป ลักษณะและรูปแบบทางการค้า ปัญหาและอุปสรรคของการค้าและปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้า ผลกระทบทางการค้าจากมาตรการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้า และความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ต่อโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ

4.1 ผลการศึกษาของข้อมูลทั่วไป

4.1.1 ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 128 ราย ประกอบไปด้วยข้อมูลของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้

1) เพศ

ผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาค้นพบว่า เป็นเพศชายร้อยละ 64 และเป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 46 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

2) อายุ

ผลการศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างคือร้อยละ 35.2 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 28.9 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และที่มีอายุน้อยที่สุดและมีจำนวนน้อยที่สุดคืออายุที่มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป จำนวนร้อยละ 2.3 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

3) ระดับการศึกษา

ในระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก พบว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.2 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรและอนุปริญญา คิดเป็น ร้อยละ 17.2 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ	(128)	(100)
- ชาย	82	64.1
- หญิง	46	35.9
2. อายุ	(128)	(100)
- น้อยกว่า 30 ปี	17	13.3
- ระหว่าง 31-40 ปี	45	35.2
- ระหว่าง 41-50 ปี	37	28.9
- ระหว่าง 51-60 ปี	26	20.3
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	3	2.3
3. การศึกษา	(128)	(100)
- ประถมศึกษา	8	6.2
- มัธยมศึกษาตอนต้น	13	10.2
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตร	8	6.2
- อนุปริญญา	22	17.2
- ปริญญาตรี	68	53.1
- สูงกว่าปริญญาตรี	9	7.1

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าผู้ประกอบการรายได้ในระหว่าง 30,001 – 50,000 บาทต่อเดือน เป็นสัดส่วนมากที่สุดของ

กลุ่มตัวอย่าง คือมีจำนวนร้อยละ 35.2 รองลงมาได้แก่รายได้ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุดคือมากกว่า 70,000 บาทต่อเดือน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.1 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับรายได้ของผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดตาก

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เกิน 10,000 บาท	15	11.7
- ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท	40	31.3
- ระหว่าง 30,001 – 50,000 บาท	45	35.2
- ระหว่าง 50,001 – 70,000 บาท	10	7.8
- มากกว่า 70,000 บาทขึ้นไป	18	14.0
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 115 ราย ประกอบไปด้วยข้อมูลของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้ คือ

1) เพศ

เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน ในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่าเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 73.9 และเป็นเพศหญิงจำนวนคิดเป็นร้อยละ 26.1 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

2) อายุ

ผลการศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างคือร้อยละ 49.6 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 29.6 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีจำนวนน้อยที่สุดคืออายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.6 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

3) ระดับการศึกษา

ในระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก พบว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.9 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคิด

เป็นร้อยละ 14.8 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรและอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 7.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ	(115)	(100)
- ชาย	85	73.9
- หญิง	30	26.1
2. อายุ	(115)	(100)
- น้อยกว่า 30 ปี	13	11.3
- ระหว่าง 31-40 ปี	34	29.6
- ระหว่าง 41-50 ปี	57	49.6
- ระหว่าง 51-60 ปี	11	9.5
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	0	0.0
3. การศึกษา	(115)	(100)
- ประถมศึกษา	0	0.0
- มัธยมศึกษาตอนต้น	7	14.8
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตร	8	7.0
- อนุปริญญา	13	11.3
- ปริญญาตรี	70	60.9
- สูงกว่าปริญญาตรี	17	6.0

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าผู้ประกอบการอาจจะมีรายได้ในระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน เป็นสัดส่วนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง คือมีจำนวนร้อยละ 33.0 รองลงมาได้แก่รายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวนร้อยละ 31.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุดคือมากกว่า 40,000 บาทต่อเดือน ขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 9.6 ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับรายได้ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เกิน 10,000 บาท	11	9.6
- 10,001-20,000 บาท	38	33.0
- 20,001-30,000 บาท	36	31.3
- 30,001-40,000 บาท	19	16.5
- มากกว่า 40,000 บาท	11	9.6
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2 ลักษณะโครงสร้างและรูปแบบทางการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ลักษณะและรูปแบบทางการค้าหรือการประกอบธุรกิจ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดตาก ผลการศึกษาสามารถแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 9 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 เป็นประเภทของธุรกิจหรือการค้าที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการจะประกอบธุรกิจเฉพาะการส่งออกเป็นจำนวนมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 39.1 รองลงมาเป็นธุรกิจประเภทธุรกิจการนำเข้าและส่งออก จะมีจำนวนการประกอบธุรกิจเท่ากันคือร้อยละ 35.9 ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก

ประเภทของธุรกิจ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ธุรกิจเฉพาะการนำเข้า	12	9.4
- ธุรกิจเฉพาะการส่งออก	50	39.1
- ธุรกิจเฉพาะการนำเข้าและส่งออก	46	35.9
- ตัวแทน / นายหน้า	7	5.5
- งานบริการ	9	7.0
- อื่นๆ	4	3.1
จำนวนรวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 เป็นมูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการจะมีมูลค่าของ ธุรกิจหรือการค้าที่เป็นสัดส่วนใกล้เคียงกันคือผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 13.3 จะประกอบ ธุรกิจหรือเกี่ยวข้องกับการค้าที่มีมูลค่าระหว่าง 10,001 – 100,000 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 28.1 ประกอบธุรกิจมูลค่าระหว่าง 100,001 – 500,000 บาทต่อเดือน และ ผู้ประกอบการร้อยละ 33.6 ประกอบธุรกิจมูลค่ามากกว่า 1,000,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน ดังแสดงใน ตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 10,000 บาท	4	3.1
- ระหว่าง 10,001 – 100,000 บาท	17	13.3
- ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท	36	28.1
- ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท	28	21.9
- มากกว่า 1,000,000 บาทขึ้นไป	43	33.6
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 3 เป็นรายได้ที่ได้รับจากธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่ารายได้ที่ได้รับจากธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อ เดือนของผู้ประกอบการที่เป็นสัดส่วนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนร้อยละ 28.1 จะมี รายได้อยู่ในระหว่าง 50, 001 – 100,000 บาทต่อเดือน ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนมาก ที่สุด คือ มากกว่า 500,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 21.1 ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อ เดือนต่ำสุดคือน้อยกว่า 10,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 4.7 ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 รายได้ของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

รายได้ของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 10,000 บาท	6	4.7
- ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท	29	22.7
- ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท	36	28.1
- ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท	30	23.4
- มากกว่า 500,000 บาทขึ้นไป	27	21.1
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 4 เป็นระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการพบว่าผู้ประกอบการส่วนมากจะมีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยะเวลามากกว่า 4 ปี โดยแบ่งเป็นผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 9.4 มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าในระหว่าง 1-2 ปี ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 7.8 มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระหว่าง 3-4 ปี ส่วนระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าที่นานที่สุดจะอยู่ในระยะเวลามากกว่า 4 ปี โดยมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 80.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดน
ในจังหวัดตาก

ระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจหรือการค้า	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 1 ปี	3	2.3
- 1-2 ปี	12	9.4
- 3-4 ปี	10	7.8
- มากกว่า 4 ปี	103	80.5
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 5 เป็นชนิด ประเภทของสินค้า หรือรูปแบบทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดเชียงราย ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 รายนั้น กลุ่ม

ตัวอย่างแต่ละรายจะประกอบการค้าในชนิด ประเภทของสินค้าหรือธุรกิจได้มากกว่าหนึ่งประเภท ผลการศึกษาพบว่าสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอ มีผู้ประกอบการอยู่สูงสุดถึงร้อยละ 32.3 รองลงมาเป็นสินค้าประเภทเครื่องอุปโภค/บริโภคมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 23.4 ส่วนรูปแบบทางธุรกิจจะเป็นงานทางด้านบริการ ตัวแทนทางการค้าหรือนายหน้า มีผู้ประกอบการร้อยละ 10.2 ของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ชนิด ประเภทของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดตาก

ชนิด ประเภทของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจ	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- สินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตร	28	16.6
- สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า	30	17.5
- สินค้าประเภทเครื่องอุปโภค/บริโภค	39	23.4
- สินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอ	54	32.3
- งานบริการ/ตัวแทนทางการค้า/นายหน้า	17	10.2
รวม	168	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 6 จากการค้าชายแดนของจังหวัดตากที่มีการค้ากับประเทศคู่ค้าสามประเทศ คือ ประเทศพม่า ลาว และจีนตอนใต้ พบว่าจำนวนประเทศคู่ค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากที่ทำการค้ากับประเทศคู่ค้าทั้งสามประเทศมีจำนวนร้อยละ 14.0 ทำการค้ากับคู่ค้าสองประเทศจำนวนร้อยละ 4.7 และทำการค้ากับคู่ค้าเพียงประเทศเดียวมีจำนวนร้อยละ 81.3 ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนประเทศคู่ค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

จำนวนประเทศคู่ค้า	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- หนึ่งประเทศ	104	81.3
- สองประเทศ	6	4.7
- สามประเทศ	18	14.0
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 7 เป็นรูปแบบการติดต่อทางธุรกิจหรือทางการค้า ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 58.5 ใช้การติดต่อในรูปแบบของธุรกิจทั่วไป ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 30.5 ใช้ในการติดต่อในรูปแบบของความสัมพันธ์ส่วนตัว ส่วนที่เหลืออีกจำนวนร้อยละ 11.0 เป็นการติดต่อทางธุรกิจหรือการค้าโดยผ่านทางตัวแทนทางการค้า ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การติดต่อโดยความสัมพันธ์ส่วนตัว	39	30.5
- ติดต่อผ่านทางตัวแทนการค้า	14	11.0
- ติดต่อในรูปแบบของธุรกิจทั่วไป	75	58.5
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 8 เป็นการใช้องค์ทางผ่านทางการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ที่ใช้องค์ทางการค้าผ่านทางจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน และจุดผ่านแดนชั่วคราว ในเขตอำเภอของจังหวัดตากเป็นช่องทางผ่านทางการค้า และจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำนวน 128 ราย ซึ่งแต่ละรายจะใช้องค์ทางผ่านทางการค้าได้มากกว่าหนึ่งช่องทางพบว่าช่องทางผ่านทางการค้าในอำเภอแม่สอด มีผู้ประกอบการใช้เป็นช่องทางผ่านทางการค้ามากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 73.1 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือใช้องค์ทางผ่านทางอำเภอท่า

สองข้างจำนวนร้อยละ 9.4 และผู้ประกอบการจะใช้ช่องทางผ่านทางอำเภออุ้มผางน้อยที่สุดคือ จำนวนร้อยละ 4.0 ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ช่องทางผ่านทางการค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ช่องทางผ่านทางการค้า	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- อำเภอแม่สอด	125	73.1
- อำเภอแม่ระมาด	15	8.8
- อำเภอท่าสองยาง	16	9.4
- อำเภอพบพระ	8	4.7
- อำเภออุ้มผาง	7	4.0
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 9 เป็นการทำการุณรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ช่องทางการชำระหรือรับชำระเงินทางธุรกิจหรือ การค้า และการใช้สกุลเงินในการทำการุณรรมหรือการค้า ดังนี้

1) ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินของผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 ราย โดยแต่ละรายตัวอย่างสามารถใช้ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินได้มากกว่าหนึ่งช่องทางนั้น จะเห็นว่าช่องทางการชำระ/รับชำระเงิน ทางธุรกิจหรือการค้ามีการใช้เงินสดเป็นจำนวนมากที่สุด คือ จำนวนร้อยละ 51.2 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการใช้ระบบสถาบันการเงินในประเทศ ซึ่งจะไม่ผ่านระบบสถาบันการเงินจำนวนร้อยละ 29.8 และการผ่านระบบหักบัญชีระหว่างคู่ค้าและการผ่านระบบตัวแทนหักบัญชี (Clearing Agent) ซึ่งเป็นระบบการทำการุณรรมที่เป็นมาตรฐานสากล มีผู้ประกอบการที่ใช้จำนวนเพียงร้อยละ 4.4 และ 5.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นดังแสดงในตารางที่ 4.13

2) การใช้สกุลเงินในการประกอบธุรกิจหรือการค้า ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะเลือกใช้สกุลเงินได้มากกว่าหนึ่งสกุลนั้น ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสกุลเงินบาทยังคงเป็นสกุลเงินหลัก ที่

มีการใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 78.6 รองลงมาคือสกุลเงินขีดที่มีผู้ใช้จำนวนร้อยละ 17.0 ส่วนสกุลเงินหยวน และเงินกีบจะมีใช้น้อยมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลธุรกรรมทางการเงินของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

การทำธุรกรรมทางการเงิน	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
1. ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินทางธุรกิจ	(128)	(100)
- ผ่านระบบสถาบันการเงินในประเทศ	64	29.8
- ผ่านระบบตัวแทนหักบัญชี (Clearing Agent)	12	5.6
- ผ่านระบบหักบัญชีระหว่างคู่ค้า	9	4.4
- ผ่านระบบ โปยก๊วน	18	8.4
- การใช้เงินสด	110	51.2
2. สกุลเงินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ	(128)	(100)
- สกุลเงินบาท	125	78.6
- สกุลเงินขีด	27	17.0
- สกุลเงินกีบ	2	1.3
- สกุลเงินหยวน	5	3.1

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3 ลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

จังหวัดตาก

ลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบ ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดตาก ผลการศึกษาสามารถแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะเป็นจำนวนมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 25.2 รองลงมาเป็นธุรกิจประเภทธุรกิจการนำเข้าและส่งออก จะมีจำนวนการประกอบธุรกิจเท่ากันคือร้อยละ 22.6 ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของ
ค้าชายแดนจังหวัดตาก

ลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ทำหน้าที่ด้านพิธีศุลกากร	20	17.4
- ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการค้าชายแดน	26	22.6
- ควบคุมดูแลและอำนวยความสะดวกต่อการค้าชายแดน	29	25.2
- การค้าชายแดนอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบ	25	21.7
- ติดตาม ประมวลผล ให้คำปรึกษาจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลทางการค้าชายแดน	7	6.1
- อื่นๆ	8	7.0
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 เป็นมูลค่าของธุรกิจหรือการค้าที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบโดยเฉลี่ยต่อเดือนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการจะมีมูลค่าของธุรกิจหรือการค้าที่เป็นสัดส่วนใกล้เคียงกันคือผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 33.0 จะประกอบธุรกิจหรือเกี่ยวข้องกับการค้าที่มีมูลค่าระหว่าง 10,001 – 100,000 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 2.7 ประกอบธุรกิจมูลค่าระหว่าง 100,001 – 500,000 บาทต่อเดือน และผู้ประกอบการร้อยละ 29.6 ประกอบธุรกิจมูลค่ามากกว่า 10,000,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนใน
จังหวัดตาก

มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ไม่เกิน10,000	6	5.2
- 10,001-100,000	38	33.0
- 100,001-500,000	3	2.7
- 500,001-2,000,000	5	4.3
- 2,000,001-5,000,000	10	8.7
- 5,000,001-10,000,000	19	16.5
- มากกว่า 10,000,000	34	29.6
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 3 เขตอำเภอที่มีการค้าชายแดนที่ต้องปฏิบัติงานและรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าอำเภอเป็นสัดส่วนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ อำเภอแม่สอด มีจำนวนร้อยละ 31.8 รองลงมาคืออำเภอแม่ระมาด มีจำนวนร้อยละ 17.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 รายได้ของธุรกิจหรือการค้าของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนใน
จังหวัดตาก

อำเภอที่มีการค้าชายแดนที่ต้องปฏิบัติงาน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- อำเภอแม่สอด	114	31.8
- อำเภอแม่ระมาด	64	17.8
- อำเภอท่าสองยาง	59	16.4
- อำเภอพบพระ	62	17.3
- อำเภออุ้มผาง	60	16.7
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 4 จำนวนช่องทางการค้า(ด่านถาวร,จุดผ่านแดนชั่วคราว,จุดผ่อนปรน)ที่ต้องรับผิดชอบของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนพบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนมากจะมีช่องทางการค้าที่ต้องรับผิดชอบ มากกว่าสามช่องทาง จำนวนร้อยละ 76.5 รองลงมาคือ มีจำนวนร้อยละ 16.5 โดยมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 6.1 ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ช่องทางการค้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ช่องทางการค้าที่รับผิดชอบ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- หนึ่งช่องทาง	19	16.5
- สองช่องทาง	7	6.1
- สามช่องทาง	1	0.9
- มากกว่าสามช่องทาง	88	76.5
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนและปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้า

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดน ในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตาก ในการศึกษาแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ด้าน คือ ปัญหาทางด้านการค้าชายแดนโดยทั่วไป ปัญหาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร และปัญหาทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ สำหรับปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าในจังหวัดตาก จากผลการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็นสาเหตุของการลักลอบ/ มูลค่าและแนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้า

4.4.1 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดน

1) ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป

1.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าชายแดนโดยทั่วไป ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวน 128 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้าชายแดนทั่วไปได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น ปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดในการนำเข้าหรือส่งออกของสินค้าบางชนิดและปัญหาความไม่สะดวก

ด้านการปิดจุดผ่านแดน มีผู้ประกอบการที่เห็นว่าเป็นปัญหาเท่ากันถึงร้อยละ 18.8 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหาของอำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่ โดยมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาทางด้านนี้จำนวนร้อยละ 17.4 และปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่ายนอกระบบเป็นปัญหาที่มีความเห็นน้อยที่สุด คือ จำนวนร้อยละ 2.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดน โดยทั่วไปของผู้ประกอบการค้าชายแดน
ในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การปิดจุดผ่านแดน	94	18.8
- การแข่งขันในตลาด	82	16.4
- ข้อจำกัดของการนำเข้า-ส่งออกสินค้า	83	16.6
- ความไม่สงบบริเวณชายแดน	83	16.6
- ขั้นตอนและกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า	62	12.4
- อำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่	87	17.4
- ค่าใช้จ่ายนอกระบบ	8	2.8
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2) ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าชายแดนโดยทั่วไป ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 115 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้าชายแดนทั่วไปได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาในเรื่องของความไม่สงบบริเวณชายแดน มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหาถึงร้อยละ 23.5 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหาของข้อจำกัดในการนำเข้าหรือส่งออกของสินค้าบางชนิดซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของผู้ประกอบการ โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหา จำนวนร้อยละ 21.0 ส่วนปัญหาที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด

คือ ปัญหาของค่าใช้จ่ายนอกระบบ มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าเป็นปัญหาจำนวนร้อยละ 0.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไปของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	
	จำนวนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การปิดจุดผ่านแดน	72	19.7
- การแข่งขันในตลาด	37	10.1
- ข้อจำกัดของการนำเข้า-ส่งออกสินค้า	77	21.0
- ความไม่สงบบริเวณชายแดน	86	23.5
- ขั้นตอนและกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า	35	9.6
- อำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่	56	15.3
- ค่าใช้จ่ายนอกระบบ	3	0.8
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและการสื่อสาร

2.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

ปัญหาการค้าและอุปสรรคทางการค้าทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีปัญหาได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาทางการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดนในการขนส่งทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งส่งผลให้ต้นทุนของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 26.1 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็นปัญหา รองลงมาเป็นปัญหาทางการคมนาคมไม่สะดวก จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีผู้ประกอบการร้อยละ 21.3 เห็นว่าเป็นปัญหา ส่วนปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ ปัญหาทางการ

ติดต่อสื่อสารที่ไม่สะดวกเนื่องจากในปัจจุบันระบบการสื่อสารของไทย สามารถที่จะครอบคลุมระยะทางของการสื่อสารได้ทั่วถึงบริเวณชายแดนทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นปัญหานี้จึงมีผู้ประกอบการที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 16.7 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสารของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขนส่งและการสื่อสาร	การ	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
		จำนวนผู้ประกอบการ	
		จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การคมนาคมไม่สะดวก		62	21.3
- การเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดน		76	26.1
- ระบบการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยน		56	19.2
- การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก		49	16.7
- ภาษาที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ		49	16.7
รวม		292	100

ที่มา : จากการสำรวจ

2.2) ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการสื่อสาร จากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาและอุปสรรคทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น พบว่าปัญหาทางด้านการคมนาคมไม่สะดวก เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดซึ่งใกล้เคียงกับปัญหาของผู้ประกอบการ คือจำนวนร้อยละ 27.5 ปัญหาทางด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบธุรกิจและการติดต่อสื่อสารไม่สะดวกเป็นปัญหารองลงมาที่ใกล้เคียงกัน มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหาจำนวนร้อยละ 23.0 และ 22.0 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดคือปัญหาทางด้านการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ได้เป็นผู้มีภาระของค่าใช้จ่ายส่วนนี้ จึงมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าเป็นปัญหาจำนวนร้อยละ 8.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการสื่อสาร ของ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	
	จำนวนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- การคมนาคมไม่สะดวก	71	27.5
- การเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดน	22	8.5
- ระบบการชำระเงินและอัตราแลกเปลี่ยน	49	19.0
- การติดต่อสื่อสาร ไม่สะดวก	57	22.0
- ภาษาที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ	59	23.0
รวม	258	100

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ

3.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

ปัญหาและอุปสรรคการค้าทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหา พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาทางด้านขั้นตอน พิธีการทางศุลกากร สำหรับสินค้าบางประเภทซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 19.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือปัญหาทางการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมีผู้ประกอบการยังเห็นว่าเป็นปัญหาเนื่องจากยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติของการตกลงทางการค้ากับประเทศคู่ค้าซึ่งจะส่งผลให้อัตราอากรลดต่ำลง มีผู้ประกอบการที่มีปัญหาทางด้านนี้จำนวนร้อยละ 15.6 ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหาที่น้อยที่สุดคือ ปัญหาทางด้านอัตราภาษีอากรขาเข้าที่สูง มีผู้ประกอบการที่มีปัญหาจำนวนร้อยละ 10.6 ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านกฎหมาย และมาตรการทางภาครัฐของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ปัญหาด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ขั้นตอน พิธีการทางศุลกากร	88	19.4
- อัตราภาษีอากรขาเข้าที่สูง	48	10.6
- ขั้นตอนและกฎระเบียบของการขอ ใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก	58	12.7
- ความซับซ้อนของหน่วยงานทางราชการ	60	13.2
- การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	71	15.6
- เป้าหมายที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของหน่วยงานภาครัฐ	60	13.2
- นโยบายรัฐไม่ชัดเจน	69	15.3
รวม	454	100

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

ผลจากการศึกษาที่ได้จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ โดยกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายสามารถมีปัญหาด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น พบว่ามีปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมากที่สุด โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าเป็นปัญหามีจำนวนร้อยละ 19.3 รองลงมาคือ ปัญหาซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของผู้ประกอบการ คือปัญหาด้านเป้าหมายที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของหน่วยงานภาครัฐ มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าเป็นปัญหาหรืออุปสรรคจำนวนร้อยละ 16.4 ส่วนปัญหาที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่น้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านขั้นตอนและกฎระเบียบของการขอใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าเป็นปัญหามีจำนวนร้อยละ 3.9 ดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตาก

ปัญหาด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	
	จำนวนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ขั้นตอน พิธีการทางศุลกากร	59	15.6
- อัตราภาษีอากรขาเข้าที่สูง	59	15.6
- ขั้นตอนและกฎระเบียบของการขอใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก	15	3.9
- ความซับซ้อนของหน่วยงานทางราชการ	60	15.8
- การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	72	19.3
- เป้าหมายที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของหน่วยงานภาครัฐ	62	16.4
- นโยบายรัฐไม่ชัดเจน	51	13.4
รวม	378	100

ที่มา : จากการศึกษา

4.4.2 ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้า

ผลการศึกษาปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ในการศึกษาจะแบ่งข้อมูลออกเป็นสามประเด็นหลัก คือ ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า มูลค่าของการลักลอบหรือการค้ำนอกระบบ และแนวโน้มอนาคตของการลักลอบนำเข้าสินค้า ดังนี้คือ

1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

1.1) ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในพื้นที่ จำนวน 128 ราย ซึ่งแต่ละรายจะระบุถึงปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าได้มากกว่าหนึ่งปัจจัยและสาเหตุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและสาเหตุอันดับแรกของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่

จังหวัดตาก จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนเกิดจากปัญหาและอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามสินค้าที่ลักลอบนำเข้า มิใช่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.49 ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยและสาเหตุในอันดับแรก ปัจจัยและสาเหตุอันดับรองลงมา คือ ข้อจำกัดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์ มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.39 ส่วนปัจจัยและสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการลักลอบที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับ คือปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน สภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้าสินค้าได้ง่าย ทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.43 , 1.53 และ 1.78 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน จำนวน 128 ราย

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การคำนวณระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- สภาพของภูมิประเทศ	85	25	13	3	2	1.53
- ปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน	85	32	10	0	1	1.43
- ราคาของสินค้าชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศ	41	63	22	1	1	1.89
- อัตรากำไรนำเข้าสูงและการประเมินราคาต้นทุนของสินค้าที่สูงเกินจริง	34	75	12	4	3	2.05
- ระเบียบ ขั้นตอน ของพิธีการทางศุลกากร	58	48	12	4	4	1.90
- ปัญหาการชำระภาษีรายได้สรรพากรหรือค่าธรรมเนียม	41	60	18	4	2	2.09
- อัตรากำลังเครื่องมือที่ใช้ของเจ้าหน้าที่	17	50	48	11	2	2.49

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การค้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- อิทธิพลและความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้ประกอบการกับเจ้าหน้าที่	23	64	32	5	4	2.24
- ข้อจำกัดทางใบอนุญาตนำเข้าสินค้า	13	70	34	7	3	2.39
- ทศนคติ ค่านิยมของผู้บริโภค	16	69	33	6	3	2.35
- นโยบายด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ชัดเจน	66	40	17	2	1	1.78
- ผลประโยชน์คู่ค้าความเสี่ยง	86	23	11	2	3	1.87
- อื่นๆ	-	-	-	-	-	-

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อจากตรงนี้ตามหัวข้อของสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้จากสมมติฐานเพื่อการทดสอบ

H_0 : ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลของการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรไม่ขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินค้า

H_1 : ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลของการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินค้า

จากตารางการทดสอบสมมติฐานในตารางที่ 4.25 ค่าของ χ^2 ของแต่ละปัจจัยต่าง ๆ ที่องศาอิสระ 16 ได้ค่า $P(\chi^2_{16})$ ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ ในทุก ๆ ปัจจัย จึงสรุปได้ว่า H_0 เป็นจริง นั่นคือ ปัจจัยปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลของการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรไม่ขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินค้า หรือ ไม่มีผลต่อกันนั่นเอง

ตารางที่ 4.25 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน จำนวน 128 ราย

ปัจจัยและสาเหตุ	มูลค่า	ผลที่ทำให้เกิดการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. สภาพของภูมิประเทศ	น้อยกว่า 10,000 บาท	3 (75.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	15.05 (0.52)
	10,001-100,000 บาท	12 (70.6)	4 (23.5)	1 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	26 (72.2)	5 (13.9)	3 (8.3)	1 (2.8)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	18 (64.3)	7 (25.0)	3 (10.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	26 (60.5)	9 (20.9)	6 (14.0)	1 (2.3)	1 (2.3)	43 (100.0)	
	รวม	85 (66.4)	25(19.5)	13 (10.2)	3 (2.3)	2 (1.6)	128(100.0)	
2. ปัญหาด้านความมั่นคง	น้อยกว่า 10,000 บาท	2 (50.0)	1 (25.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	14.22 (0.28)
	10,001-100,000 บาท	13 (76.5)	3 (17.6)	1 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	17(100.0)	
	100,001-500,000 บาท	26 (72.2)	8 (22.2)	2 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	36(100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	17 (60.7)	5 (17.9)	5 (17.9)	0 (0.0)	1 (3.6)	28(100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	27 (62.8)	15 (34.9)	1 (2.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	43(100.0)	
	รวม	85 (66.4)	32 (25.0)	10 (7.8)	0 (0.0)	1 (0.8)	128 (100.0)	
3. ราคาสินค้า	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (25.0)	3 (75.0)	0(0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	9.28 (0.90)
	10,001-100,000 บาท	5 (29.4)	11 (64.7)	1 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	13 (36.1)	16 (44.4)	6 (16.7)	0 (0.0)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	8 (28.6)	14 (50.0)	6 (21.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	14 (32.6)	19 (44.2)	9 (20.9)	1 (2.3)	0 (0.0)	43 (100.0)	
	รวม	41 (32.0)	63 (49.2)	22 (17.2)	1 (0.8)	1 (0.8)	128 (100.0)	
4. อัตราภาษีอากรนำเข้า	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	17.04 (0.38)
	10,001-100,000 บาท	6 (35.3)	9 (52.9)	1 (5.9)	0 (0.0)	1 (5.9)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	11 (30.6)	23 (63.9)	2 (7.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	5 (17.9)	18 (64.3)	2 (7.1)	3 (10.7)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	12 (27.9)	22 (51.2)	6 (14.0)	1 (2.3)	2 (4.7)	43 (100.0)	
	รวม	34 (26.6)	75 (58.6)	12 (9.4)	4 (3.1)	3 (2.3)	128 (100.0)	
5. ระเบียบขั้นตอน	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (25.0)	2 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	4 (100.0)	16.00 (0.71)
	10,001-100,000 บาท	7 (41.2)	8 (47.1)	1 (5.9)	0 (0.0)	1 (5.9)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	20 (55.6)	12 (33.3)	1 (2.8)	1 (2.8)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	12 (42.9)	11 (39.3)	4 (14.3)	1 (3.6)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	18 (41.9)	15 (34.9)	6 (14.0)	2 (4.7)	1 (2.3)	43 (100.0)	
	รวม	58 (45.3)	48 (37.5)	12 (9.4)	4 (3.1)	4 (3.1)	128 (100.0)	

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ปัจจัยและ สาเหตุ	มูลค่า	ผลที่ทำให้เกิดการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
6. ปัญหา ทางด้านการ คำนวณภาษี รายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	17.62 (0.61)
	10,001-100,000 บาท	8 (47.1)	6 (35.3)	1 (5.9)	1 (5.9)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	17 (47.2)	14 (38.9)	4 (11.1)	1 (2.8)	0 (0.0)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	6 (21.4)	15 (53.6)	5 (17.9)	1 (3.6)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	10 (23.3)	22 (51.2)	7 (16.3)	1 (2.3)	2 (4.7)	43 (100.0)	
	รวม	41 (32.0)	60 (46.9)	18 (14.1)	4 (3.1)	2 (1.6)	128 (100.0)	
7. อัตราค่าตั้ง เจ้าหน้าที่ไม่ เพียงพอ	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	1 (25.0)	3 (75.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (100.0)	27.61 (0.11)
	10,001-100,000 บาท	1 (5.9)	8 (47.1)	7 (41.2)	0 (0.0)	1 (5.9)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	10 (27.8)	17 (47.2)	7 (19.4)	2 (5.6)	0 (0.0)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	3 (10.7)	9 (32.1)	12 (42.9)	4 (14.3)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	3 (7.0)	15 (34.9)	19 (44.2)	5 (11.6)	0 (0.0)	43 (100.0)	
	รวม	17 (13.3)	50 (39.1)	48 (37.5)	11 (8.6)	1 (0.8)	128 (100.0)	
8. งบประมาณ และเครื่องมือ	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	2 (50.0)	2 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	15.32 (0.50)
	10,001-100,000 บาท	1 (5.9)	9 (52.9)	6 (35.3)	0 (0.0)	1 (5.9)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	9 (25.0)	20 (55.6)	5 (13.9)	0 (0.0)	2 (5.6)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	4 (14.3)	12 (42.9)	10 (35.7)	2 (7.1)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	9 (20.9)	21 (48.8)	9 (20.9)	3 (7.0)	1 (2.3)	43 (100.0)	
	รวม	23 (18.0)	64 (50.0)	32 (25.0)	5 (3.9)	4 (3.1)	128 (100.0)	
9. กลุ่มผู้ค้าเป็น ผู้มีอิทธิพล	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	25.96 (0.16)
	10,001-100,000 บาท	1 (5.9)	11 (64.7)	4 (23.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	5 (13.9)	23 (63.9)	6 (16.7)	1 (2.8)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	0 (0.0)	11 (39.3)	14 (50.0)	2 (7.1)	1 (3.6)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	7 (16.3)	22 (51.2)	9 (20.9)	4 (9.3)	1 (2.3)	43 (100.0)	
	รวม	13 (10.2)	70 (54.7)	34 (26.6)	7 (5.5)	3 (2.3)	128 (100.0)	
10. ข้อจำกัด ใบอนุญาต	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (25.0)	3 (75.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	22.13 (0.33)
	10,001-100,000 บาท	2 (11.8)	11 (64.7)	3 (17.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	5 (13.9)	24 (66.7)	4 (11.1)	2 (5.6)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	5 (17.9)	11 (39.3)	10 (35.7)	1 (3.6)	1 (3.6)	36 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	3 (7.0)	20 (46.5)	16 (37.2)	3 (7.0)	1 (2.3)	43 (100.0)	
	รวม	16 (12.5)	69 (53.9)	33 (25.8)	6 (4.7)	3 (2.3)	128 (100.0)	

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ปัจจัยและ สาเหตุ	มูลค่า	ผลที่ทำให้เกิดการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
11. กฎหมาย ไม่ เอื้ออำนวย	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (25.0)	2 (50.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)	22.89 (0.29)
	10,001-100,000 บาท	8 (47.1)	8 (47.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	22 (61.1)	11 (30.6)	2 (5.6)	0 (0.0)	1 (2.8)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	13 (46.4)	11 (39.3)	3 (10.7)	1 (3.6)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	22 (51.2)	8 (18.6)	11 (25.6)	1 (2.3)	0 (0.0)	43 (100.0)	
	รวม	66 (51.6)	40 (31.3)	17 (13.3)	2 (1.6)	1 (0.8)	128 (100.0)	
12. ทัศนคติ ค่านิยม ของ ผู้บริโภค	น้อยกว่า 10,000 บาท	2 (50.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	4 (100.0)	29.83 (0.19)
	10,001-100,000 บาท	13 (76.5)	3 (17.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	24 (66.7)	8 (22.2)	1 (2.8)	0 (0.0)	2 (5.6)	36 (100.0)	
	500,001-1,000,000 บาท	21 (75.0)	4 (14.3)	3 (10.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	28 (100.0)	
	มากกว่า 1,000,000 บาท	26 (60.5)	8 (18.6)	6 (14.0)	2 (4.7)	0 (0.0)	43 (100.0)	
	รวม	86 (67.2)	23 (18.0)	11 (8.6)	2 (1.6)	3 (2.3)	128 (100.0)	

ที่มา : จากการคำนวณ

1.2) มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้า

มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้าโดยไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร ซึ่งเป็นการค้าที่ไม่ชำระค่าภาษีอากรหรือการค้ำนอกระบบในพื้นที่จังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 128 ราย พบว่าผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวนร้อยละ 75.8 มีความเห็นว่าจำนวนของการค้ำนอกระบบจะมีมูลค่าน้อยกว่ามูลค่าของการค้าในระบบ ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 7.8 มีความเห็นว่ามูลค่าของการค้ำนอกระบบจะมีมูลค่ามากกว่าสามเท่าขึ้นไป ส่วนผู้ประกอบการจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 3.1 มีความเห็นว่าการค้ำนอกระบบจะมีมูลค่ามากกว่าการค้าในระบบหนึ่งเท่า ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการ
ค้าชายแดน

มูลค่าการค้านอกระบบในมุมมองของ ผู้ประกอบการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า	96	75.8
- เท่ากัน	5	3.9
- มากกว่าหนึ่งเท่า	4	3.1
- มากกว่าสองเท่า	5	3.9
- มากกว่าสามเท่า	7	5.5
- มากกว่าสามเท่าขึ้นไป	10	7.8
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

1.3) แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้า

แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือการค้านอกระบบในพื้นที่จังหวัดตาก พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนจำนวนร้อยละ 86.9 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มที่ลดลง ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 4.6 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบจะเท่าเดิม และผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 8.5 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบเพิ่มมากขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของ
ผู้ประกอบการค้าชายแดน

แนวโน้มของการค้านอกระบบในมุมมองของผู้ประกอบการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ลดลง	112	86.9
- เท่าเดิม	5	4.6
- เพิ่มขึ้น	11	8.5
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

2.1) ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและสาเหตุอันดับแรกของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน คือ ปัญหาทางด้านราคากำหนดภาษีรายได้ของผลประกอบการประจำปีโดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยที่ 2.90 ปัจจัยและสาเหตุอันดับรองลงมา คือ อัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคาตลาด โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.56 และที่กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยหรือสาเหตุที่น้อยที่สุด คือ สภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้าสินค้าได้ง่าย ปัญหาทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ชัดเจนและปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.58, 1.96 และ 2.10 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 115 ราย

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การด้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- สภาพของภูมิประเทศ	63	40	9	3	0	1.58
- ปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน	33	49	25	6	1	2.10
- ราคาของสินค้าชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศ	10	57	38	7	3	2.44
- อัตราภาษีอากรนำเข้าสูงและการประเมินราคาต้นทุนของสินค้าที่สูงเกินจริง	6	56	39	10	4	2.56
- ระเบียบ ขั้นตอนของพิธีการ	11	57	31	11	5	2.49

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบ นำเข้าสินค้า(การค้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุ ในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนน เฉลี่ย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
- ปัญหาการชำระภาษีรายได้	9	39	23	42	2	2.9043
- อัตรากำลังเครื่องมือที่ใช้ของ เจ้าหน้าที่	17	65	24	9	0	2.2174
- อิทธิพลและความสัมพันธ์ ส่วนตัวของผู้ประกอบการกับ เจ้าหน้าที่	15	64	26	8	2	2.2870
- ข้อจำกัดทางใบอนุญาตนำเข้า สินค้า	9	72	26	6	1	2.3217
- ทศนคติ ค่านิยมของผู้บริโภค	15	61	28	9	2	2.3217
- นโยบายด้านกฎหมายหรือ นโยบายระหว่างประเทศไม่ เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ ชัดเจน	38	46	29	1	1	1.9652
- ผลประโยชน์คุ้มครองความเสี่ยง	20	58	24	12	1	2.2696
- อื่นๆ	-	-	-	-	-	-

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.29 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 115 ราย

ปัจจัยและ สาเหตุ	มูลค่า	ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1. สภาพ ของภูมิ ประเทศ	น้อยกว่า 10,000 บาท	4 (66.7)	2 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	24.43 (0.14)
	10,001-100,000 บาท	16 (42.1)	19 (50.0)	3 (7.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	1 (20.0)	3 (60.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	2,000,000 – 5,000,000 บาท	7 (70.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	13 (68.4)	3 (15.8)	1 (5.3)	2 (10.5)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	21 (61.8)	11 (32.4)	2 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	63 (54.8)	40 (34.8)	9 (7.8)	3 (2.6)	0 (0.0)	115 (100.0)	
2. ปัญหา ด้านความ มั่นคง	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	1 (16.7)	5 (83.3)	0 (3.3)	0 (0.0)	6 (100.0)	31.91 (0.37)
	10,001-100,000 บาท	11 (28.9)	15 (39.5)	8 (21.1)	3 (7.9)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	1 (20.0)	2 (40.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	5 (50.0)	3 (30.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	5 (26.3)	11 (57.9)	2 (10.5)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	11 (32.4)	14 (41.2)	8 (23.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	33 (28.7)	49 (42.6)	25 (21.7)	6 (5.2)	1 (0.9)	115 (100.0)	
3. ราคา สินค้า	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	3 (50.0)	2 (33.3)	0 (0.0)	1 (0.0)	6 (100.0)	14.46 (0.93)
	10,001-100,000 บาท	2 (5.3)	21 (55.3)	11 (28.9)	3 (7.9)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	0 (0.0)	3 (60.0)	2 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	1 (10.0)	4 (40.0)	5 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (10.5)	9 (47.4)	6 (31.6)	1 (5.3)	1 (5.3)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	4 (11.8)	16 (47.1)	11 (32.4)	3 (8.8)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	10 (8.7)	57 (49.6)	38 (33.0)	7 (6.1)	3 (2.6)	115 (100.0)	
4. อัตราภาษี อากรนำเข้า	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (16.7)	2 (33.3)	2 (33.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	6 (100.0)	18.43 (0.78)
	10,001-100,000 บาท	2 (5.3)	19 (50.0)	11 (28.9)	5 (13.2)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	0 (0.0)	3 (60.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	1 (10.0)	3 (30.0)	5 (50.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	1 (5.3)	10 (52.6)	6 (31.6)	1 (5.3)	1 (5.3)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	0 (0.0)	18 (52.9)	13 (38.2)	2 (5.9)	1 (2.9)	34 (100.0)	
	รวม	6 (5.2)	56 (48.7)	39 (33.9)	10 (8.7)	4 (3.5)	115 (100.0)	

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ปัจจัยและ สาเหตุ	มูลค่า	ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
5. ระเบียบ ขั้นตอน	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (16.7)	2 (33.3)	2 (33.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	6 (100.0)	34.82 (0.07)
	10,001-100,000 บาท	2 (5.3)	20 (52.6)	11 (28.9)	5 (13.2)	0 (0.0)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	2 (66.7)	1 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	2 (40.0)	2 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (20.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	0 (0.0)	4 (40.0)	5 (50.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	1 (5.3)	13 (68.4)	3 (15.8)	1 (5.3)	1 (5.3)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	3 (8.8)	15 (44.1)	10 (29.4)	4 (11.8)	2 (5.9)	34 (100.0)	
	รวม	11 (9.6)	57 (49.6)	31 (27.0)	11 (9.6)	5 (4.3)	115 (100.0)	
6. ปัญหา ทางด้านการ คำนวณภาษี รายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (16.7)	2 (33.3)	1 (16.7)	2 (33.3)	0 (0.0)	6 (100.0)	29.70 (0.19)
	10,001-100,000 บาท	2 (5.3)	15 (39.5)	7 (18.4)	13 (34.2)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	0 (0.0)	3 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	2 (40.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	0 (0.0)	2 (20.0)	5 (50.0)	3 (30.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (10.5)	2 (10.5)	3 (15.8)	12 (63.2)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (5.9)	14 (41.2)	6 (17.6)	11 (32.4)	1 (2.9)	34 (100.0)	
	รวม	9 (7.8)	39 (33.9)	23 (20.0)	42 (36.5)	2 (1.7)	115 (100.0)	
7. อัตราค่าสิ่ง เข้าหน้าที่ไม่ เพียงพอ	น้อยกว่า 10,000 บาท	0 (0.0)	3 (50.0)	3 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	24.01 (0.15)
	10,001-100,000 บาท	4 (10.5)	19 (50.0)	10 (26.3)	5 (13.2)	0 (0.0)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	0 (0.0)	2 (66.7)	0 (0.0)	1 (33.3)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	2 (40.0)	1 (20.0)	2 (40.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	2 (20.0)	6 (60.0)	2 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	1 (5.3)	16 (84.2)	1 (5.3)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	8 (23.5)	18 (52.9)	6 (17.6)	2 (5.9)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	17 (14.8)	65 (56.5)	24 (20.9)	9 (7.8)	0 (0.0)	115 (100.0)	
8. งบประมาณ และ เครื่องมือ	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (16.7)	2 (33.3)	3 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	31.53 (0.13)
	10,001-100,000 บาท	2 (5.3)	19 (50.0)	10 (26.3)	5 (13.2)	2 (5.3)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	0 (0.0)	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	3 (60.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000 บาท	1 (10.0)	8 (80.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (10.5)	14 (73.7)	2 (10.5)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	6 (17.6)	19 (55.9)	8 (23.5)	1 (2.9)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	15 (13.0)	64 (55.7)	26 (22.6)	8 (7.0)	2 (1.7)	115 (100.0)	

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ปัจจัยและ สาเหตุ	มูลค่า	ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น					รวม	χ^2 (Sig.)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
9. กลุ่มผู้ค้า เป็นผู้มี อิทธิพล	น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (16.7)	2 (33.3)	2 (33.3)	1 (16.7)	0 (0.0)	6 (100.0)	16.64 (0.86)
	10,001-100,000 บาท	4 (10.5)	21 (55.3)	7 (18.4)	5 (13.2)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	3 (60.0)	1 (20.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000บาท	2 (20.0)	6 (60.0)	2 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (10.5)	11 (57.9)	5 (26.3)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	7 (20.6)	15 (44.15)	7 (20.6)	5 (14.7)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	20 (17.4)	58 (50.4)	24 (20.9)	12 (10.4)	1 (0.9)	115 (100.0)	
10. ข้อจำกัด ใบอนุญาต	น้อยกว่า 10,000 บาท	2 (33.3)	1 (16.7)	3 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	18.19 (0.79)
	10,001-100,000 บาท	11 (28.9)	15 (39.5)	11 (28.9)	0 (0.0)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	2 (40.0)	2 (40.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000บาท	6 (60.0)	2 (20.0)	2 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	8 (42.1)	8 (42.1)	2 (10.5)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	8 (23.5)	16 (47.1)	10 (29.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	38 (33.0)	46 (40.0)	29 (25.2)	1 (0.9)	1 (0.9)	115 (100.0)	
11. กฎหมาย ไม่ เอื้ออำนวย	น้อยกว่า 10,000 บาท	2 (33.3)	1 (16.7)	3 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	32.88 (0.32)
	10,001-100,000 บาท	1 (2.6)	24 (63.2)	9 (23.7)	3 (7.9)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	2 (40.0)	3 (60.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000บาท	1 (10.0)	7 (70.0)	2 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	0 (0.0)	16 (84.2)	2 (10.5)	1 (5.3)	0 (0.0)	19 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	2 (5.9)	19 (55.9)	10 (29.4)	2 (5.9)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	รวม	9 (7.8)	72 (62.6)	26 (22.6)	6 (5.2)	1 (0.9)	115 (100.0)	
12. ทัศนคติ ค่านิยมของ ผู้บริโภค	น้อยกว่า 10,000 บาท	2 (33.3)	0 (0.0)	3 (50.0)	1 (16.7)	0 (0.0)	6 (100.0)	23.31 (0.50)
	10,001-100,000 บาท	3 (7.9)	20 (52.6)	9 (23.7)	5 (13.2)	1 (2.6)	38 (100.0)	
	100,001-500,000 บาท	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	
	500,001-2,000,000 บาท	1 (20.0)	3 (60.0)	1 (20.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (100.0)	
	5,000,000 – 10,000,000บาท	2 (20.0)	6 (60.0)	1 (10.0)	1 (10.0)	0 (0.0)	10 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	0 (0.0)	15 (78.9)	3 (15.8)	1 (5.3)	0 (0.0)	34 (100.0)	
	มากกว่า 10,000,000 บาท	6 (17.6)	15 (44.15)	11 (32.4)	1 (2.9)	1 (2.9)	34 (100.0)	
	รวม	15 (13.0)	61 (53.0)	28 (24.3)	9 (7.8)	2 (1.7)	115 (100.0)	

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อจากตรงนี้ตามหัวข้อของสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
จากสมมติฐานเพื่อการทดสอบ

H_0 : ปัจจัยต่าง ๆ ของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบการค้าชายแดนไม่ขึ้นอยู่กับ
มูลค่าของสินค้า

H_1 : ปัจจัยต่าง ๆ ของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบการค้าชายแดนขึ้นอยู่กับ
มูลค่าของสินค้า

จากตารางการทดสอบสมมติฐานในตารางที่ 4.29 ค่าของ χ^2 ของแต่ละปัจจัยต่าง ๆ ที่องศา
อิสระ 16 ได้ค่า $P(\chi^2_{16})$ ซึ่งมากกว่า $\alpha = 0.05$ ในทุก ๆ ปัจจัย จึงสรุปได้ว่า H_0 เป็นจริง นั่นคือ
ปัจจัยปัจจัยต่าง ๆ ของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบการค้าชายแดนไม่ขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินค้า
หรือ ไม่มีผลต่อกันนั่นเอง

2.2) มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้า

มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้า โดยไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรแนวโน้มของการ
ลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือการค้าในระบบในพื้นที่จังหวัดตากจำนวน
115 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวน
ร้อยละ 37.4 มีความเห็นว่าจำนวนของการค้าในระบบจะมีมูลค่าน้อยกว่ามูลค่าของการค้าใน
ระบบ เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวนร้อยละ 36.5 มีความเห็นว่ามูลค่าของการค้าในระบบจะมีมูลค่า
มากกว่าการค้าในระบบหนึ่งเท่า ส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าการค้าในระบบจะมากกว่าสามเท่า
ขึ้นไปเมื่อเทียบกับการค้าในระบบจะมีจำนวน คือร้อยละ 1.7 ดังในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 มูลค่าการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

มูลค่าการค้ำนอกระบบในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
มูลค่าของการค้ำนอกระบบในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ		
- น้อยกว่า	43	37.4
- เท่ากัน	8	7.0
- มากกว่าหนึ่งเท่า	42	36.5
- มากกว่าสองเท่า	6	5.2
- มากกว่าสามเท่า	2	1.7
- มากกว่าสามเท่าขึ้นไป	14	12.2
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

2.3) แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้า

มูลค่าของการลักลอบนำเข้าสินค้าโดยไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรแนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือการค้ำนอกระบบในพื้นที่จังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนจำนวนร้อยละ 55.7 มีความเห็นว่าการค้ำนอกระบบมีแนวโน้มที่ลดลง ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 27.8 เห็นว่าแนวโน้มของการลักลอบจะเพิ่มขึ้น และผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 16.5 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบที่เท่าเดิม ดังแสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของเจ้าหน้าที่
ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

แนวโน้มของการค้าในระบบในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ลดลง	64	55.7
- เท่าเดิม	19	16.5
- เพิ่มขึ้น	31	27.8
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5 ผลกระทบของมาตรการทางภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้า

4.5.1 ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

จากมาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือชำระภาษีอากร โดยถูกต้องและถือว่าเป็นการค้าในระบบนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 128 ราย โดยการใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยพิจารณาหาค่าระดับของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้พบว่าผลกระทบที่ผู้ประกอบการค้าชายแดนเห็นว่าส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนมากที่สุด คือ ปฏิบัติการค้าหลบของประเทศไทยคู่ค้าโดยรวมที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.35 รองลงมาคือผลกระทบด้านการท่องเที่ยวที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.21 และผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.11 ดังแสดงในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 มาตรการเข้มงวดทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการ จำนวน 128 ราย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก มาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย	ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น					คะแนน เฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวม	19	91	11	4	2	2.10
- ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว	15	83	19	10	1	2.21
- ผลกระทบด้านลบต่อประเทศคู่ค้า	15	73	32	4	2	2.35
- ผลกระทบด้านความมั่นคง	51	38	24	7	7	2.11
- ผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยรวม	39	62	16	7	3	2.05

ที่มา : จากการคำนวณ

4.5.2 ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการทางด้านกฎหมาย ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าที่เข้มงวดของภาครัฐ ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จำนวน 115 ราย พบว่าผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนเห็นว่าส่งผลกระทบมากที่สุด คือผลกระทบทางด้านความมั่นคงที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.57 รองลงมาคือปฏิบัติการด้านลบของประเทศคู่ค้าที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.56 ส่วนผลกระทบที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวมที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.03 ดังในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 มาตรการเข้มงวดทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตากในมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 115 ราย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก มาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย	ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวม	35	52	19	7	2	2.03
- ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว	11	63	23	15	3	2.44
- ผลกระทบด้านลบต่อประเทศคู่ค้า	8	53	38	13	3	2.56
- ผลกระทบด้านความมั่นคง	14	50	29	15	7	2.57
- ผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยรวม	13	64	26	7	5	2.36

ที่มา : จากการคำนวณ

4.6 ความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในจังหวัดตากอันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ

4.6.1 ความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดน

ผลการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดเชียงรายอันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ จะประกอบไปด้วยระดับความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการค้าชายแดนต่อโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า และความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า ดังนี้คือ

1) ความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการต่อโครงการหรือนโยบายภาครัฐ

1.1) ระดับความรู้ ความเข้าใจในนโยบายหรือโครงการต่างๆ ทางภาครัฐ เช่น โครงการปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก พบว่าส่วนมากจะทราบแต่ยังไม่เข้าใจรายละเอียดโดยคิดเป็นร้อยละ 44.5

ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก และมีเพียงร้อยละ 13.3 ที่ไม่ทราบข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4.34

1.2) จากการปรับระบบการทำงานของด่านศุลกากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการค้าชายแดนโดยตรง เช่น การนำระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (EDI) มาใช้ การจัดระดับของผู้นำเข้า – ส่งออก ฯลฯ พบว่าผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบและไม่เข้าใจในเรื่องนี้มีจำนวนร้อยละ 13.3 ส่วนผู้ประกอบการที่เหลือจำนวนร้อยละ 35.9 ทราบและไม่เข้าใจในการปรับระบบดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อนโยบายและโครงการภาครัฐ	(128)	(100)
- ไม่ทราบเลย	17	13.3
- ทราบแต่ไม่เข้าใจในรายละเอียด	57	44.5
- ทราบอย่างละเอียดจากการติดตามข่าวสาร	42	32.8
- ทราบอย่างละเอียดเนื่องจากมีส่วนร่วมในการจัดทำ	12	9.4
2. ความรู้ ความเข้าใจในการปรับระบบการทำงานของกรมศุลกากร	(128)	(100)
- ไม่ทราบ	17	13.3
- ทราบแต่ไม่เข้าใจ	46	35.9
- ทราบ/เข้าใจระบบเป็นอย่างดี	56	43.8
- ทราบ/เข้าใจพอสมควร	9	7.0

ที่มา : จากการสำรวจ

2) แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดนจังหวัดตาก อันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดน พบว่าผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 50.8 มีความเห็นว่ารูปแบบการค้าชายแดนจังหวัดตากจะเปลี่ยน

รูปแบบไปมากที่สุด แต่ผู้ประกอบการอีกจำนวนร้อยละ 22.7 เห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงมาก ส่วนผู้ประกอบการที่เห็นว่าจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย และเห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลงเลย มีจำนวนร้อยละ 21.0 และ 5.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าชายแดนจังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

มุมมองของผู้ประกอบการค้าต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้า	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ไม่เปลี่ยนแปลง	7	5.5
- เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย	27	21.0
- เปลี่ยนแปลงมาก	29	22.7
- เปลี่ยนแปลงมากที่สุด	65	50.8
รวม	128	100

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดเชียงรายต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดน เพื่อยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายหรือโครงการของภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวนร้อยละ 49.2 เห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนในจังหวัดตากให้เป็นมาตรฐานสากล จะต้องใช้เวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป แต่ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 27.3 เห็นว่าจะใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงภายใน 2-3 ปี เท่านั้น และมีผู้ประกอบการเป็นส่วนน้อยประมาณร้อยละ 5.5 ที่เห็นว่าพร้อมแล้ว ดังในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ
ในจังหวัดตาก

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ความพร้อมของการค้าชายแดนจังหวัดตากในการปรับตัว เพื่อยกระดับการค้าให้เป็นมาตรฐานสากล	(128)	(100)
- พร้อมแล้ว	23	18.0
- ภายใน 1 ปี	7	5.5
- ภายใน 3 ปี	35	27.3
- มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	63	49.2

ที่มา : จากการสำรวจ

4.6.2 ความคิดเห็นและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

ความคิดเห็นและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนของจังหวัดตากอันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐนั้น ในการศึกษาที่แบ่งข้อมูลออกเป็น ระดับความรู้และความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า และความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า ดังนี้ คือ

1) ความรู้และความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ

ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในนโยบายหรือโครงการของรัฐโดยทั่วไปที่มีต่อพื้นที่จังหวัดตากและการปรับระบบการทำงานของกรมศุลกากร ผลการศึกษาที่ได้มีดังต่อไปนี้

1.1) ระดับความรู้ ความเข้าใจในนโยบายหรือโครงการต่างๆ ทางภาครัฐ เช่น โครงการปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าส่วนมากจะทราบแต่ยังไม่เข้าใจในรายละเอียด โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีความเห็นจำนวนร้อยละ 42.6 และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ทราบและเข้าใจในรายละเอียดโดยการติดตามจากข่าวสารจำนวนร้อยละ 29.6 ทราบและเข้าใจในรายละเอียดเนื่องจากมีส่วนร่วมในโครงการจำนวนร้อยละ 13.0 และมีเพียงร้อยละ 14.8 ที่ไม่ทราบข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 ความรู้ ความเข้าใจในนโยบายทางภาครัฐของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้า
ชายแดนในจังหวัดตาก

ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อนโยบายและโครงการ ภาครัฐ	(115)	(100)
- ไม่ทราบเลย	17	14.8
- ทราบแต่ไม่เข้าใจในรายละเอียด	49	42.6
- ทราบอย่างละเอียดจากการติดตามข่าวสาร	34	29.6
- ทราบอย่างละเอียดเนื่องจากมีส่วนร่วมในการจัดทำ	15	13.0

ที่มา : จากการสำรวจ

2) แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าของจังหวัดตาก อันเนื่องมาจากนโยบายหรือโครงการทางภาครัฐต่าง ๆ จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวนร้อยละ 37.4 ที่เห็นว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวนร้อยละ 28.7 ที่เห็นว่าจะเปลี่ยนแปลงมากและในส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่คิดว่าจะเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยมีจำนวนร้อยละ 26.1 ดังแสดงในตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าชายแดนจังหวัดตากในมุมมองของ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

มุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้า	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ไม่เปลี่ยนแปลง	9	7.8
- เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย	30	26.1
- เปลี่ยนแปลงมาก	33	28.7
- เปลี่ยนแปลงมากที่สุด	43	37.4
รวม	115	100

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

สำหรับความพร้อมในการปรับตัว เพื่อยกระดับของการค้าชายแดนของจังหวัดตากในปัจจุบัน ให้เปลี่ยนเป็นการค้าที่เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศ และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่ดูแลการค้าดังกล่าวจากผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้คือ

3.1) ในเรื่องของความพร้อมในการปรับตัวเพื่อยกระดับการค้านี้ กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวนร้อยละ 16.5 เห็นว่ายังต้องใช้เวลาในการปรับตัวอีกประมาณ 2-3 ปี เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวนร้อยละ 57.4 เห็นว่าต้องใช้เวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป สำหรับการปรับตัว และกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เหลือและเห็นว่าพร้อมแล้ว มีจำนวนร้อยละ 13.9 ดังแสดงในตารางที่ 4.39

3.2) สำหรับความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าวพบว่า มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นถึงจำนวนร้อยละ 80.0 ว่าเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางภาครัฐ มีความรู้ความสามารถเพียงพอแล้วแต่ยังขาดในเรื่องของอัตราค่าจ้างเท่านั้น ส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าบุคลากรภาครัฐมีความรู้ ความสามารถ และอัตราค่าจ้างที่เพียงพอแล้วมีจำนวนร้อยละ 10.4 และกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เห็นว่าบุคลากรทางภาครัฐไม่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ มีจำนวนร้อยละ 8.7 ดังแสดงในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
ในจังหวัดตาก

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ความพร้อมของการค้าชายแดนจังหวัดตากในการปรับตัวเพื่อยกระดับการค้าให้เป็นมาตรฐานสากล	(115)	(100)
- พร้อมแล้ว	16	13.9
- ภายใน 1 ปี	14	12.2
- ภายใน 3 ปี	19	16.5
- มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	66	57.4
2. ความเตรียมพร้อมของผู้ประกอบการต่อรูปแบบทางการค้าที่จะเปลี่ยนแปลง	(115)	(100)
- มีความรู้/กำลังไม่เพียงพอ	92	80.0
- มีความรู้/กำลังพอแล้ว	12	10.4
- ไม่มีความรู้/กำลังไม่เพียงพอ	10	8.7
- ไม่มีความรู้/กำลังพอ	1	0.9

ที่มา : จากการสำรวจ